

ker ikke vare tagne med, vilde Procenten, det udskrevne Kirkeskatbeløb, gennemgaaende være blevet mindre, hvis det var paalignet de enkelte Sogne, end det nu blev, da det skulde paalignes over hele Kjøbenhavn. Og disse to Kirker ere netop Frelsers Kirke og Christians Kirke paa Christianshavn, om hvis Inddragning under denne Kirkeligning selve Kjøbenhavns Magistrats daværende Højrefertal udtaler, at Magistraten ikke kunde gaa med dertil, og som ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds nu kritiserede — to monumentale Kirker, som, hvis de havde ligget ude i Provinserne, ganske sikkert vilde have faaet Tilskud til Istandsættelsen. Dertil kommer for Christianskirkens Vedkommende, at den blev nedlagt som Sognekirke i 1886. Den Gang var man altsaa saa vidt, at man mente, man ikke havde Brug for den. Saa oprettede man den igen 1901, skønt der ganske sikkert ikke var nogen Brug for den. Det er altsaa Stillingen. Det er blevet godtgjort, at jeg havde Ret i, at denne Ligning over det hele ingenlunde var til Gunst for den fattige Befolkning og til Ugunst for den rige. Tværtimod! Jeg havde Ret i dette, særlig naar man paalignede dette høje Beløb, hele Procenten op til Maksimum, de 233,000 Kr.

Jeg havde ganske sikkert ogsaa Ret i, at hvis man ikke havde vedtaget denne Lov i Fjor, saa havde Kirkerne ganske anderledes lagt Vægt paa Sparsommelighed, end de nu have gjort. Det fremgaar ogsaa af de Undersøgelser, som Borgerrepræsentationens Udvalg foretog i Vinter. Det viser sig, at Kirkerne have kunnet klare sig nogenlunde i Aarene 1896—1902, da en saadan Lov ikke eksisterede. Regnskaberne for 1902 ere ingenlunde særlig ugunstige. Det fremgaar af det Materiale, vi have skaffet os, at af de 13 Kirker, der androge om Ligningen, var der 5, der havde et Overskud i Aaret 1901 paa 7,152 Kr., medens 7 havde Underskud, men kun af en ganske lille Sum, nemlig 2,666 Kr., og 1 havde Balance. Altsaa kun omtrent Halvdelen af Kirkerne havde Underskud, og det var lille, det naaede ikke 3,000 Kr. Men omtrent Halvdelen havde Overskud, og det naaede op over 7,000 Kr. Der var altsaa slet ingen særlig Fare paa Færde. Men saa kom Udsigten til denne Lov, Udsigten til, som fra 1888—96, at faa Lov til at ligne Beløbene under et, og det viser sig straks paa Kirkernes Budget for næste Aar. Budgettet viser sig betydelig ugunstigere end Regnskabet, fordi man nu faar

Haab om at kunne paaligne over det hele. Naar man gennemgaaer Kirkernes Regnskaber for 1901 og Budgettet for 1902 et for et, saa finder man gennemgaaende, at Indtægterne anslaaes lavere og Udgifterne højere end i det foregaaende Aar, fordi man nu har faaet Haab om denne Kirkeligningslov. Om det saa er Indtægterne af Kirkeblokkene, blive de anslaaede lavere end det Beløb, de havde indbragt i det forrige Aar. Og alle Udgifter sættes op. Det skal jeg ogsaa tillade mig at dokumentere. Det viser sig paa Budgettet for 1902, at der nu kun er 4 Kirker, der have Overskud, og det er svundet ind til godt 2,000 Kr., medens nu 6 Kirker møde med Underskud, og det er vokset op til over 16,000 Kr., og 3 have Balance. Dette er jo ganske ejendommeligt. Da Kirkerne ikke havde Lov til at ligne over det hele, da de maatte hvile paa Danske Lov, saa klarede de sig nogenlunde, omtrent Halvdelen havde et pænt Overskud, men da de faa denne Lov, bliver der kun nogle ganske faa, der klare sig, og der bliver kun et ganske lille Overskud, medens en hel Række ikke kunne klare sig, og der bliver et stort Underskud. Men dertil kommer, at da Loven gaar igennem, saa begynde de at føje til paa Budgettet, flere Kirker smække en Post paa, som de slet ikke have tænkt sig at skulle afholde tidligere. De tænke: Nu faa vi denne Lov, og nu skulle vi benytte den; det gælder om med ægte kristelig Slangesnildhed at købe den belejlige Tid og bruge denne Lov, som vi have faaet. Nu skal en Kirke have Auerske Brændere, en anden et fint Gulvtæppe, og en tredje skal have installeret elektrisk Lys. Der er en hel Række Udgifter, som ganske roligt blive lagte til, fordi man nu har faaet den Udvej at kunne ligne over det hele i Stedet for paa hvert enkelt Sogn, hvorved man jo vilde vække Misfornøjelse, og hvorved Udgifterne bedre kunne kontrolleres. Nu da der skal lignes over hele Kjøbenhavn, vækkes der ikke saa stor Misfornøjelse i det enkelte Sogn. Det er Stillingen.

Det Arbejde, som Borgerrepræsentationens Udvalg her har foretaget, viser noksom, at denne Lov ikke har fremmet Sparsommelighed, men tværtimod har lukket op for Kirkernes Ødselhed, hvor den gamle gældende Ordning tværtimod nødsagede til Sparsommelighed. Jeg vil meget henstille til det høje Tings Flertal, om det lod denne Sag gaa i Udvalg, for jeg tror, det vil være overordentlig heldigt ogsaa for dette høje Ting, om man gennem en Ud-